

Oversigt over nationale interesser i kommuneplanlægning

Planlægning og byudvikling

Indhold

Indledning	3
Planlovsrevisionens betydning	3
Forhold til lokalplaner	3
Dialog mellem stat og kommuner om kommuneplaner	4
Læsevejledning	4
1 Vækst og erhvervs-udvikling	5
1.1 Produktionsvirksomheder	5
1.3 Jordbrug og store husdyrbrug	6
1.2 Risikovirksomheder	6
1.4 Særlige forhold i hovedstadsområdet	7
1.5 Detailhandel	7
2 Natur og miljø	9
2.1 Naturbeskyttelse og -genopretning herunder lavbundsarealer	9
2.2 Grundvand	10
2.3 Kystbeskyttelse og klimatilpasning	11
2.4 Skovrejsning	11
3 Kulturarv og landskab	13
3.1 Landskab og geologi	13
3.2 Kystnærhedszonen, turisme, friluftsliv og ferie- og fritidsanlæg	13
3.3 Kulturarv	15
4 Hensyn til nationale og regionale anlæg	16
4.1 Flyvepladser og indflyvningszoner	16
4.2 Trafikanlæg og andre infrastrukturanlæg	17
4.3 Anvendelse af undergrunden og dens naturforekomster	18
4.4 Forsvaret, Hjemmeværnet og Beredskabsstyrelsen	19
4.5 Affalds- og deponeringsanlæg samt biogasanlæg	20

Indledning

Den moderniserede planlov giver kommunerne større frihed, klarere rammer og et større politisk ansvar for den fysiske planlægning.

Aftalen mellem regeringen, Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti fra juni 2016 om ”Danmark i bedre balance – Bedre rammer for kommuner, borgere og virksomheder i hele landet” er udmøntet i lov nr. 668 af 8. juni 2017, som trådte i kraft den 15. juni 2017. Den moderniserede planlov udstikker sammen med en række sektorlove og sektorplaner de overordnede rammer for kommunernes planlægning. Den moderniserede planlov giver kommunerne større frihed, klarere rammer og et større politisk ansvar for den fysiske planlægning. Den lokale kommunale planlægning skal fortsat tage hensyn til nationale interesser. Statens tilsynsforpligtigelse efter planlovens § 29 har i den forbindelse bl.a. til hensigt at skabe gode rammer for vækst og udvikling i hele Danmark samt sikre nationale natur-, miljø- og kulturarvsinteresser.

Planlovsrevisionens betydning

De nationale interesser i kommuneplanlægningen er med aftalen om den moderniserede planlov indsnævret og fokuseret for at give kommunalbestyrelserne større frihed og klarere rammer for den fysiske planlægning. Staten vil derfor alene fremsætte indsigelse mod kommuneplanlægningen, hvis planlægningen er i strid med væsentlige nationale interesser inden for følgende fire interesseområder:

- Vækst og erhvervsudvikling, f.eks. fastholdelse af store produktionsvirksomheder.
- Natur- og miljøbeskyttelse, f.eks. Natura 2000-områder.
- Kulturarvs- og landskabsbevarelse, f.eks. bevarelse af strandenge, herregårdslandskaber og ådale.
- Hensynet til nationale og regionale anlæg, f.eks. transportkorridorer.

Erhvervsministeren skal endvidere fremsætte indsigelse over for et forslag til kommuneplan, der ikke er i over-

ensstemmelse med regler og beslutninger efter planlovens § 3 (landsplanbeføjelserne). De nationale interesser er uddybet i lovbemærkninger til § 29 (L 121), og denne Oversigt over nationale interesser i kommuneplanlægningen præciserer og uddyber de nationale interesser yderligere.

Fokuseringen af de nationale interesser kommer bl.a. til udtryk ved, at kommunerne fremover får ansvaret for at sikre, at der ikke udlægges mere areal til byvækst, end der er behov for i den 12-årige planperiode. Derfor indgår byvækst ikke længere som tema i Oversigt over nationale interesser i kommuneplanlægning. Endvidere er den nationale interesse forbundet med detailhandel fokuseret til alene at sikre en fyldestgørende redegørelse for planlægning af aflastningsområder. Herudover er der foretaget en væsentlig prioritering og bearbejdning af de hidtidige nationale hensyn, som skal varetages i den kommunale planlægning.

Kommunerne skal i sagens natur fortsat overholde øvrig relevant lovgivning i planlægningen.

Forhold til lokalplaner

Den moderniserede planlov præciserer, at det fremover er den pågældende ressortminister, der har ansvaret for fremsættelse af indsigelser mod forslag til lokalplaner. Planloven giver dog fortsat stiftsøvrigheden beføjelse til at fremsætte indsigelse mod forslag til lokalplaner ud fra de særlige hensyn, som stiftsøvrigheden varetager i forhold til kirkerne som en del af den danske kulturarv.

Efter planlovens § 29, stk. 2, 1. pkt., har erhvervsministeren pligt til at fremsætte indsigelse mod forslag til lokalplaner for arealer i kystnærhedszonen uden for udviklingsområderne, hvis planforslaget er i strid med bestemmelserne om planlægning i kystnærhedszonen.

Dialog mellem stat og kommuner om kommuneplaner

Dialog mellem stat og kommuner er vigtig for at udvikle en fælles forståelse af, hvordan de nationale interesser skal afspejles i kommunernes fysiske planlægning og den kontekst, som den enkelte plan indgår i.

Generelt er der god dialog mellem kommuner og statslige myndigheder både før og under høringen af kommuneplanforslag samt tillæg til kommuneplanen. Dialogen handler ofte om forhold af teknisk karakter i form af eksempelvis uklarheder i planforslaget. Mange sådanne spørgsmål kan løses ved aftale om præciseringer eller suppleringer til planforslaget i høringsperioden, så indsigelser kan undgås. Det kan dog være vanskeligt at opnå enighed om eventuelle nødvendige ændringer af mere substantiel karakter inden for høringsperioden.

Erhvervsstyrelsen vil på den baggrund og på vegne af alle sektorministerier invitere kommunerne til i videst muligt omfang at tage initiativ til tidlig dialog med det pågældende sektorministerium om tvivlsspørgsmål vedrørende varetagelse af nationale interesser i kommende planforslag. Tidlig dialog vil give mulighed for at identificere og ofte håndtere eventuelle udfordringer i forhold til de nationale interesser før planforslaget sendes i offentlig høring. For at understøtte dette initiativ er det i den nye Oversigt over nationale interesser i kommuneplanlægning præciseret hvilke statslige myndigheder, der har ansvaret for at varetage de enkelte, konkrete nationale hensyn i den kommunale planlægning.

Hvis et forslag til kommuneplan eller et tillæg til kommuneplanen ikke er i overensstemmelse med de rammer, der er fastsat i den statslige planlægning (landsplandirektiver) og i Oversigt over nationale interesser i kommuneplanlægning har erhvervsministeren pligt til at fremsætte indsigelse, jf. planlovens § 29, stk. 1. En indsigelse efter § 29 medfører, at kommunalbestyrelsen ikke kan vedtage planforslaget endeligt, før der er opnået enighed med de statslige myndigheder om nødvendige ændringer, jf. planlovens § 28.

Erhvervsstyrelsen har ansvaret for at fremsætte eventuelle indsigelser på vegne af alle ressortministerier, som varetager nationale interesser i den kommunale planlægning. Når en indsigelse mod et forslag til kommuneplan eller tillæg til kommuneplan er begrundet i en interesse, som hører under et andet

ressortministerium, har Erhvervsstyrelsen en koordinerende rolle i opfølgningen på eventuelle indsigelser. Den enkelte ressortmyndighed bistår i høringsperioden Erhvervsstyrelsen med at gøre opmærksom på eventuelle udfordringer i forhold til sikring af de nationale interesser og til at deltage i dialog med kommunen for at afsøge mulighederne for eventuelle løsninger.

Læsevejledning

De fire nationale interesseområder ”vækst og erhvervsudvikling”, ”natur- og miljøbeskyttelse”, ”kulturarvs- og landskabsbevarelse” og ”hensyn til nationale og regionale anlæg” udgør grundstrukturen i denne Oversigt over nationale interesser i kommuneplanlægning. Hvert af interesseområderne indeholder en række temaer. For hvert tema er der formuleret nationale hensyn, som skal varetages i den kommunale planlægning. De enkelte nationale hensyn har ophæng i lovgivning, handleplaner, sektorplaner, landsplandirektiver, aftaler mellem myndigheder eller i politiske aftaler mellem regeringen og KL.

1 Vækst og erhvervsudvikling

1.1 Produktionsvirksomheder

Med ændringen af planloven juni 2017 styrkes beskyttelsen af produktionsvirksomheder af hensyn til vækst og udvikling i hele Danmark. Formålet er, at produktionsvirksomheder skal fastholdes, og at miljøkonflikter mellem produktionsvirksomheder og arealanvendelse til andre byformål, såsom boliger, institutioner, kontorer og rekreative formål, skal forebygges. Aktive erhvervshavne og transport- og logistikvirksomheder opfattes i denne sammenhæng som produktionsvirksomheder.

Med den moderniserede planlov er der indført regler, som sikrer, at kommunerne i deres planlægning skal tage hensyn til produktionsvirksomhederne herunder deres drifts- og miljøvilkår samt sikre deres udviklingsbehov. Hensigten med reglerne er at udpege erhvervsområder forbeholdt produktionsvirksomheder for at undgå potentielle miljøkonflikter og derved skabe stabile, investeringssikre og attraktive erhvervsområder.

Den kommunale planlægning skal sikre produktionsvirksomheders fortsatte drifts- og udviklingsmuligheder ved i tilstrækkeligt omfang at tage hensyn til produktionsvirksomheders vækst- og udviklingsmuligheder i forhold til f.eks. udvikling af områder til boliger, institutioner, kontorer, rekreative formål mv. og omdannelse af erhvervsarealer til førnævnte funktioner. I forbindelse med planlægning for boliger, institutioner, kontorer, rekreative formål mv. skal de gældende miljøregler og vejledninger for støj, lugt, støv og anden luftforurening overholdes, jf. reglerne i miljøbeskyttelsesloven om miljøgodkendelser og påbud. Fokus for varetagelse af den nationale interesse er at sikre, at den pågældende produktionsvirksomhed ikke risikerer at blive pålagt skærpede krav if. med en kommende miljøgodkendelse. Se ”Vejledning om produktions-

virksomheder i kommune- og lokalplanlægning” Erhvervsstyrelsen 2017. Endvidere vil Miljøstyrelsen, som opfølgning på planlovsændringen udgive reviderede vejledninger om støj, lugt og luft i relation til virksomhedsregulering.

Det er en national interesse, at den kommunale planlægning forebygger, at produktionsvirksomheder af national interesse kan blive mødt af skærpede miljøkrav som en konsekvens af planlægning for ny miljøfølsom arealanvendelse til byformål såsom f.eks. nye boliger og institutioner. Hensynet til produktionsvirksomhedernes driftsvilkår og deres fortsatte udviklingsmuligheder skal således vedvarende indgå som et tema i kommuneplanlægningen, så det sikres, at der stadig er plads til produktionsvirksomheder, der er med til at skabe vækst, udvikling og arbejdspladser i hele landet.

Det er ikke muligt at give en udtømmende liste over produktionsvirksomheder af national interesse, da det altid vil bero på en konkret vurdering, men produktionsvirksomheder af national interesse kan f.eks. omfatte større virksomheder med væsentlige investeringer knyttet til deres beliggenhed. Det kan også være virksomheder med arbejdspladser af regional betydning, men den nationale interesse kan også være knyttet til den funktion, som virksomheden varetager, dvs. virksomheder der varetager nationale funktioner, f.eks. lufthavne, containerterminaler, færgeterminaler, bilterminaler, bulkterminaler, der falder ind under aktiviteter på godshavne samt transport- og logistikvirksomheder, herunder lagervirksomhed mv. Det kan ligeledes være virksomheder med oplandseffekt, f.eks. råstofs- og forsyningsvirksomheder samt virksomheder som indgår i en væsentlig regional værdikæde, som f.eks. levering og bearbejdning af landbrugsprodukter.

Nationale hensyn, som skal varetages i den kommunale planlægning

1.1.1

at kommunalbestyrelsen i planlægningen skal sikre drifts- og udviklingsmuligheder for produktionsvirksomheder af national interesse, herunder aktive erhvervshavne og transport- og logistikvirksomheder af national interesse (planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 7, 8 og 24 samt § 15 a og § 15 b) (ansvarlig myndighed: Erhvervsstyrelsen).

1.2 Risikovirksomheder

Den kommunale planlægning skal sikre, at der fortsat er tilstrækkelige arealer til risikovirksomheder, således at vækst- og udviklingsmulighederne for risikovirksomheder opretholdes. Kommunerne skal således i kommuneplanlægningen sikre, at der er egnede arealer til de typer virksomheder og anlæg, der ikke kan placeres i byernes erhvervsområder, eller som har behov for en særlig beliggenhed uden for byerne af hensyn til at undgå at skabe risici for omgivelserne. Det kan f.eks. være fyrværkerifabrikker.

Det er en national interesse, at risikoforholdene omkring eksisterende risikovirksomheder indgår eksplicit i kommuneplanlægningen, så det sikres, at der ikke sker uhensigtsmæssig planlægning af arealanvendelsen omkring risikovirksomheder til fare for mennesker og miljø. Det fremgår af bekendtgørelse nr. 371 af 21. april 2016 om planlægning omkring risikovirksomheder, at kommunerne ved tilvejebringelse eller ændring af planer, der berører risikovirksomheder og deres omgivelser, skal foretage en forudgående høring af risikomyndighederne.

For enkelte risikooanlæg vil sikkerhedskravene først være overholdt i en vis afstand fra virksomhedens skel. Disse skal indgå i plangrundlaget.

Nationale hensyn, som skal varetages i den kommunale planlægning

1.2.1

at kommunalbestyrelsen inddrager hensynet til risikoen for større uheld i planlægningen forud for fastlæggelse af bestemmelser for arealanvendelsen i en kommuneplan, som omfatter arealer, der ligger nærmere end 500 m eller inden for en større passende sikkerhedsafstand fra en virksomhed (planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 6, bek. nr. 371, 21/04/2016) (ansvarlige myndigheder: Erhvervsstyrelsen og Miljøstyrelsen).

1.3 Jordbrug og store husdyrbrug

Det er en national interesse, at der er tilstrækkelige arealer til at sikre grundlag for en betydelig og lønsom fødevarerproduktion og at eksisterende husdyrbrug, der

drives som produktionslandbrug, sikres vækst- og udviklingsmuligheder.

Landbrugserhvervet er fortsat under udvikling mod større brug. Med denne udvikling følger øgede investeringer, større behov for sikkerhed for fremtidige udvidelser samt øgede påvirkninger af omgivelserne. For at støtte udviklingen er der med de seneste revisioner af planloven og landbrugsloven åbnet mulighed for etablering af større og potentielt industrilignende husdyrproduktioner. Udpegningen i kommuneplanerne af positivområder til store husdyrbrug skal være med til at imødekomme denne udvikling. I områderne kan investorer forvente, at kommunerne af hensyn til investeringssikkerheden inden for de eksisterende reguleringsmuligheder så vidt muligt vil friholde disse områder for aktiviteter, der ikke er forenelige med intensiv landbrugsdrift, f.eks. nye boliger og boligområder.

Det er en national interesse, at planlægningen for store husdyrbrug indgår i en helhedsorienteret planlægning for de mange interesser, som knytter sig til det åbne land, således at hensynet til bedrifternes udvikling sikres samtidig med, at hensynet til omgivelserne varetages. Det er ligeledes en national interesse, at eksisterende husdyrbrug bevarer muligheden for at kunne udvide produktionen i et omfang, der gør det muligt for dem at følge med strukturudviklingen i erhvervet.

Jordbrugsanalyserne, som udarbejdes af Landbrugsstyrelsen, skal anvendes af kommunerne som grundlag for beslutninger om planlægning i det åbne land.

Kommunen bør i særlig grad være opmærksom på de største husdyrbrug (som er miljøgodkendt efter husdyrbruglovens §§ 12 eller 16 a eller efter miljøbeskyttelseslovens § 33). I områder udpeget til lokalisering af driftsbygninger og driftsanlæg på store husdyrbrug i henhold til planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 10, har kommunen en særlig forpligtelse til ikke at planlægge for anvendelse, der kan stride mod husdyrbrugenes udviklingsmuligheder.

Nationale hensyn, som skal varetages i den kommunale planlægning

1.3.1

at kommuneplanen tager hensyn til områder, hvor der er mulighed for placering af store husdyrbrug, og at der udpeges positivområder, som

er særligt egnede til lokalisering af driftsbygninger og driftsanlæg tilknyttet store husdyrproduktioner, (landbrugslovens § 3, § 4 i CIR nr. 9174 af 19/04/2010) (ansvarlig myndighed: Landbrugsstyrelsen),

1.3.2

at der ved nye udlæg til byformål tages højde for tilstrækkelig afstand i forhold til eksisterende landbrugsejendomme herunder ejendommenes udviklingsmuligheder og arronderingsmæssige forhold, og at kommuneplanlægningen skal baseres på den nyeste jordbrugsanalyse (landbrugslovens § 3, § 4 i CIR nr. 9174 af 19/04/2010) (ansvarlig myndighed: Landbrugsstyrelsen).

1.4 Særlige forhold i hovedstadsområdet

Det er en national interesse, at kommunerne i hovedstadsområdet skal bidrage til en udvikling, som er gunstig for området som helhed, da hovedstadsområdet udgør et byområde med sammenhængende bolig- og arbejdsmarkeder, fælles regionale friluftsområder og grønne kiler på tværs af kommunegrænser.

Hovedstadsområdet omfatter kommunerne i Region Hovedstaden, ekskl. Bornholm, samt Greve, Køge, Lejre, Roskilde, Solrød og Stevn's kommuner i Region Sjælland.

Fingerplanen indeholder særlige regler for bl.a.

- byudvikling i forskellige dele af
- hovedstadsområdet,
- grønne kiler,
- at byudvikling af regional betydning skal koordineres med udbygning af hovedstadsområdets overordnede infrastruktur med særlig hensyntagen til den kollektive trafikbetjening samt
- arealer til virksomheder med særlige beliggenhedskrav.

Landsplandirektivet for detailhandel i hovedstadsområdet fastlægger beliggenheden af bymidter, bydelscentre og aflastningsområder i hovedstadsområdet.

Det er en national interesse, at den kommunale plan-

lægning sker i overensstemmelse med Landsplandirektivet for Hovedstadsområdets planlægning.

Nationale hensyn, som skal varetages i den kommunale planlægning

1.4.1

at kommuneplanlægningen i hovedstadsområdet skal være i overensstemmelse med de overordnede hensyn i landsplandirektivet for hovedstadsområdets planlægning, Fingerplanen. Endvidere skal kommuneplanlægningen i hovedstadsområdet være i overensstemmelse med landsplandirektivet for detailhandel i hovedstadsområdet (planloven kap. 2 c, og landsplandirektiv for hovedstadsområdet planlægning: Fingerplan 2017) (ansvarlige myndigheder: Erhvervsstyrelsen, Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen samt Energistyrelsen).

1.5 Detailhandel

Planlovens regler for planlægning for detailhandel har til hensigt at fremme et varieret butiksudbud samt sikre, at arealer til butiksformål udlægges, hvor der er god tilgængelighed for alle trafikarter, så transportafstande i forbindelse med indkøb er begrænsede. Den kommunale planlægning skal skabe gode rammer for velfungerende markeder med en effektiv butiksstruktur.

Det er en national interesse at sikre, at beslutninger om planlægning for aflastningsområder træffes på et oplyst grundlag, og at offentligheden, herunder også nabo-kommuner, i høringsfasen gøres bekendt med konsekvenserne af planlægningen og har mulighed for at deltage i debatten. Planforslag for udlæg af aflastningsområder skal derfor som led af den offentlige høring indeholde en fyldestgørende redegørelse for konsekvenserne af planlægningen.

Redegørelsen for den del af kommuneplanen, som indeholder rammer for aflastningsområder, jf. planloven § 5 n, stk. 1, nr. 1, skal indeholde en redegørelse for det kundegrundlag, som etableringen af nye butikker baseres på, og det opland som aflastningsområdet henvender sig til samt en vurdering af, hvordan det planlagte aflastningsområde kan styrke konkurrencen med et større

vareudvalg og lavere priser til fordel for forbrugere, hvordan det planlagte aflastningsområde kan påvirke butiksforsyningen i bymidten i de mindre oplandsbyer og i landdistrikterne, og hvordan det planlagte aflastningsområde, bl.a. set i forhold til kommunens størrelse, forventes at påvirke byens samlede oplandseffekt i forhold til nabokommuner. Kravene til redegørelsen er præciseret yderligere i Vejledning om detailhandelsplanlægning fra september 2017.

Nationale hensyn, som skal varetages i den kommunale planlægning

1.5.1

at planforslag, der indeholder udlæg eller udvidelse af aflastningsområder, indeholder en fyldestgørende redegørelse (planlovens § 5 n, stk. 1, og § 11 e, stk. 2) (ansvarlig myndighed: Erhvervsstyrelsen).

områdeplanerne. Vådområdeprojekter er et væsentligt middel til at nedbringe næringsstofindholdet i vandmiljøer, og det er væsentligt, at disse udpegninger sker der, hvor det giver størst virkning.

2 Natur og miljø

2.1 Naturbeskyttelse og -genopretning herunder lavbundsarealer

Det er en national interesse, at arealanvendelsen afvejer hensynet til natur og miljø, herunder menneskers levevilkår og bevarelsen af dyre- og plantelivet, og at Danmark varetager sine internationale forpligtelser vedrørende bevarelse af naturen med dens bestande af vilde dyr og planter og deres levesteder.

Det er derfor også en national interesse, at planlægningen bidrager til løsninger, der både tilgodeser de samfundsmæssige behov samtidig med, at naturområder og levesteder samt spredningsmuligheder for dyr og planter opretholdes og om muligt forbedres.

Grønt Danmarkskort skal sikre en forstærket indsats for større og sammenhængende naturområder, og når det er færdigudpeget, tjene som et strategisk planlægnings- og prioriteringsværktøj, der kan anvendes af både kommuner, stat, foreninger og fonde som grundlag for prioritering af kommende naturindsatser. Miljøstyrelsen har i juni 2017 udgivet en vejledning til kommunernes udpegnings af Grønt Danmarkskort: mst.dk/media/133265/groentdanmarkskort_vejledning.pdf. Det er en forudsætning for velfungerende naturplanlægning, at der sikres et godt samspil med de øvrige arealinteresser i det åbne land. Der lægges således vægt på, at kommunernes udpegninger heller ikke på sigt kan påføre lodsejernes begrænsninger ift. udnyttelse af mulighederne for landbrugsejendomme, fx til udvidelse af husdyrbrug eller ny bebyggelse.

Det skal af kommuneplanens retningslinjer fremgå, at arealer beliggende i Grønt Danmarkskort ikke kan indgå i kommunens udviklingsområder.

Det er ligeledes en national interesse, at kommuner via deres planlægning arbejder for at nedbringe næringsstofindholdet i landets vandmiljøer i relation til vand-

Nationale hensyn, som skal varetages i den kommunale planlægning

2.1.1

at kommuneplanen indeholder kort over og retningslinjer for varetagelse af naturbeskyttelsesinteresserne, hvor de samlede udpegninger udgør Grønt Danmarkskort, og som udgøres af naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser, herunder eksisterende Natura 2000-områder på land og andre beskyttede naturområder, samt økologiske forbindelser, potentielle naturområder og potentielle økologiske forbindelser, og retningslinjer for hvordan kommunen skal vægte hensynet til disse områder og for prioritering af kommunalbestyrelsens naturindsats inden for Grønt Danmarkskort (planlovens § 11, stk. 3, § 11 a, stk. 1, nr. 14, samt § 11 a, stk. 2, 3 og 4) (ansvarlig myndighed: Miljøstyrelsen),

2.1.2

at der fastlægges retningslinjer, som er i overensstemmelse med Natura 2000-planer, Natura 2000-skovplaner og handleplaner for kommunens realisering af disse planer, (planlovens § 11, stk. 3, § 11 a, stk. 1, nr. 14, samt § 11 a, stk. 2, 3 og 4) (ansvarlig myndighed: Miljøstyrelsen),

2.1.3

at der fastlægges retningslinjer, som sikrer Grønt Danmarkskort mod indgreb i form af byvækst, veje, og andre tekniske anlæg mv., der kan forringe naturindholdet og levesteder og spredningsveje for vilde planter og dyr (planlovens § 11, stk. 4, nr. 4) (ansvarlig myndighed: Miljøstyrelsen),

2.1.4

der skal redegøres for, hvordan de digitale naturkort er anvendt ved udpegnings af Grønt Danmarkskort, hvordan der er sikret sammenhæng med nabokommunernes udpegninger af Grønt Danmarkskort, at alle Natura 2000-områder på land er udpeget, og hvordan de øvrige udpegede arealer følger de tre nedenstående kriterier i prioriteret rækkefølge:

1) Områder med særlige naturbeskyttelsesinteresser uden for Natura 2000-områderne.

2) Potentielle naturområder, som kan udvide eller skabe sammenhæng mellem eksisterende værdifulde naturområder, herunder i tilknytning til og mellem Natura 2000-områder.

3) Naturområder, som samtidig bidrager til andre formål, herunder klimatilpasning og -forebyggelse, et bedre vandmiljø eller rekreation.

(planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 14, samt § 11 a, stk. 3) (ansvarlig myndighed: Miljøstyrelsen),

2.1.5

at kommuneplanlægningen sker i overensstemmelse med beskyttelseshensyn og bestemmelser for de internationale naturbeskyttelsesområder og internationalt beskyttede arter, herunder varetagelsen af forbuddet mod at beskadige eller ødelægge bilag IV-dyrearters yngle- og rasteområder samt bilag IV-plantarters voksesteder. Vurderingen heraf skal fremgå af planforslagets redegørelse (bek. nr. 1383 af 26/11/2016, §§ 3 og 7) (ansvarlig myndighed: Miljøstyrelsen),

2.1.6

at kommunerne sikrer lavbundsarealer, der er potentielt egnede til genopretning som vådområder mod planlægning, der ikke er forenelig med en eventuel genopretning af vådområderne, herunder en formindskelse af det samlede udpegede lavbundsareal (aftale mellem KL og Miljø- og Fødevareministeriet. Indsatsen er et centralt element i regeringens Fødevare- og Landbrugspakke fra 2015) (ansvarlig myndighed: Miljøstyrelsen).

2.2 Grundvand

Det er en national interesse, at sikre rent og rigeligt drikkevand, og at den danske drikkevandsforsyning i dag og fremover er baseret på rent grundvand, der som udgangspunkt alene kræver en simpel vandbehandling.

Grundvandsdannelsen sker over årtier, så hvis grundvandet først er blevet forurenede, kan det tage lang tid, inden grundvandet atter er rent. Derfor er forebyggelse

og indsats ved kilden afgørende for at sikre drikkevandsressourcen i fremtiden.

Grundvandsressourcerne for den nuværende og fremtidige drikkevandsforsyning inden for områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD), og indvindingsoplande til almene vandforsyninger uden for disse skal dække det nuværende og fremtidige behov for vand af drikkevandskvalitet. OSD og indvindingsoplande til almene vandforsyninger udenfor OSD udgør kernen i den målrettede grundvandsbeskyttelse og betragtes som strategiske indvindingsområder, hvis beskyttelse kommunerne skal varetage i deres fysiske planlægning. Administrationsgrundlaget for nationale interesser for drikkevand i den kommunale planlægning findes i bek. nr. 1697 af 21. december 2016 om krav til kommuneplanlægning inden for områder med særlige drikkevandsinteresser og indvindingsoplande til almene vandforsyninger uden for disse med tilhørende vejledning nr. 9320 af 31. marts 2017.

Nationale hensyn, som skal varetages i den kommunale planlægning

2.2.1

at kommunen i sin kommuneplanlægning skal friholde områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD) og indvindingsoplande til almene vandforsyninger uden for OSD for virksomhedstyper eller anlæg, der medfører en væsentlig fare for forurening af grundvandet. Forbuddet gælder ikke arealer, der allerede er udlagt i kommuneplanen for disse virksomhedstyper og anlæg (bek. nr. 1697 af 21. december 2016, § 2, stk. 1) (ansvarlig myndighed: Miljøstyrelsen),

2.2.2

at kommunen skal friholde boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) til almene vandforsyninger for udlæg af nye arealer til en arealanvendelse, der medfører øget fare for forurening af grundvandet (bek. nr. 1697 af 21. december 2016, § 2, stk. 1) (ansvarlig myndighed: Miljøstyrelsen),

2.2.3

at hvis kommunen fraviger forbuddene, skal den udarbejde en grundvandsredegørelse til kommuneplanen eller kommuneplantillægget. Kravet om grundvandsredegørelse gælder også ved ændring af arealanvendelsesbestemmelserne i eksisterende kommuneplanrammer, når dette mulig-

gør planlægning for en arealanvendelse for virksomhedstyper eller anlæg, der medfører en væsentlig fare for forurening af grundvandet. Redegørelsen skal godtgøre, at der er en særlig planlægningsmæssig begrundelse for placeringen, at lokalisering uden for de nævnte områder er undersøgt og ikke fundet mulig, og at faren for forurening af grundvandet kan forebygges (bek. nr. 1697 af 21. december 2016, § 2, stk. 2) (ansvarlig myndighed: Miljøstyrelsen).

2.3 Kystbeskyttelse og klimatilpasning

Det er en national interesse, at kommune- og lokalplaner hænger sammen med risikostyringsplanerne, som er udarbejdet med henblik på at nedbringe de potentielle negative følger af oversvømmelser for menneskers sundhed, miljø, kulturarv og økonomiske aktiviteter og/eller nedbringelse af sandsynligheden for oversvømmelse. De første risikostyringsplaner blev i 2015 vedtaget af de 22 kommunalbestyrelser, der er omfattet af oversvømmelsesdirektivet, og planerne skal fremadrettet revideres hvert sjette år, jf. LBK nr. 1085 af 22. september 2017 om vurdering og styring af risikoen for oversvømmelser fra vandløb og søer og bekendtgørelse nr. 894 af 21. juni 2016 om vurdering og risikostyring for oversvømmelser fra havet, fjorde eller andre dele af søterritorie.

Som konsekvens af store og ødelæggende oversvømmelser i flere europæiske lande vedtog EU i 2007 et "Oversvømmelsesdirektiv". Direktivets formål er at mindske de negative konsekvenser af oversvømmelser ved at fastlægge retningslinjer for vurdering og styring af oversvømmelsesrisikoen. EU-landene har vurderet, at dette formål nås ved at udarbejde risikostyringsplaner, der fokuserer på forebyggelse, sikring og beredskab. Danmark har implementeret EU's Oversvømmelsesdirektiv med en række krav til kommuneplanlægningen.

Det er desuden en national interesse, at alle kommuner udpeger områder, der kan blive udsat for oversvømmelse eller erosion, og at kommuneplanen indeholder retningslinjer for etablering af afværgeforanstaltninger til sikring mod oversvømmelse eller erosion ved planlægning af byudvikling, særlige tekniske anlæg, ændret arealanvendelse, mv. i de udpegede områder.

Nationale hensyn, som skal varetages i den kommunale planlægning

2.3.1

at kommuneplanen indeholder retningslinjer om udpegnings af områder, der kan blive udsat for oversvømmelse og erosion, og for etablering af afværgeforanstaltninger til sikring mod oversvømmelse eller erosion ved planlægning af byudvikling, særlige tekniske anlæg, ændret arealanvendelse mv. i de udpegede områder (planloven 11 a, stk.1, nr. 18) (ansvarlige myndigheder: Erhvervsstyrelsen og Kystdirektoratet),

2.3.2

at kommuneplanen indeholder retningslinjer til friholdelse af arealer for ny bebyggelse, eller etablering af foranstaltning til sikring mod oversvømmelse, når arealerne er i væsentlig risiko for oversvømmelse (planlovens § 11a, stk. 1, nr. 19, LBK nr. 1085 af 22. september 2017 om vurdering og styring af risikoen for oversvømmelser fra vandløb og søer, og bek. nr. 894 af 21. juni 2016 om vurdering og risikostyring for oversvømmelser fra havet, fjorde eller andre dele af søterritorie) (ansvarlig myndighed: Kystdirektoratet),

2.3.3

at kommuneplanen ikke strider imod en kommunal risikostyringsplan (planloven § 11, st. 4, nr. 5) (ansvarlig myndighed: Kystdirektoratet),

2.3.4

at der i kommuneplanen redegøres for sammenhængen med den kommunale risikostyringsplan (planloven § 11 e, st. 1, nr. 6) (ansvarlig myndighed: Kystdirektoratet).

2.4 Skovrejsning

Det er en national interesse, at kommuneplanerne understøtter skovlovens formål om at forøge skovarealet og målet i Danmarks Nationale Skovprogram fra 2002 om, at "skovlandskaber skal dække 20-25 procent af Danmarks areal i løbet af en trægeneration (80-100 år)".

I dag udgør skovene ca. 14,5 % af landets areal. For at realisere det statslige mål anbefales det, at der i kommuneplanerne udlægges minimum 20 % af det ubebyggede areal på landsplan som skovrejsningsområder. Udpegning af skovrejsningsområder er retningsgivende for, hvor det ud fra en samfundsmæssig helhedsbetragtning er mest hensigtsmæssigt at placere nye skove.

I områder med naturværdier, landskabsværdier, geologiske værdier, kulturhistoriske værdier samt i råstofgraveområder og i arealkorridorer til fremtidige og eksisterende infrastrukturanlæg, kan disse interesser være uforenelige med skovrejsning. Sådanne områder skal friholdes for skovrejsning og skal derfor udpeges til områder, hvor skovrejsning er uønsket.

Nationale hensyn, som skal varetages i den kommunale planlægning

2.4.1

at kommunerne som udgangspunkt sikrer nye erstatningsskovrejsningsområder, hvis de eksisterende skovrejsningsområder reduceres, så den samlede udstrækning af arealet med skovrejsningsområder i en kommune så vidt muligt fastholdes (planlovens § 1, § 11 a, stk. 1, nr. 11 og skovloven § 1) (ansvarlige myndigheder: Miljøstyrelsen og Vejdirektoratet),

2.4.2

at kommuneplanen skal indeholde retningslinjer for beliggenheden af områder, hvor skovtilplantning er uønsket af hensyn til eksempelvis natur- og landskabsværdier samt geologiske og kulturhistoriske værdier, der ikke er forenelige med skov. Områder, hvor skovrejsning er uønsket, skal som udgangspunkt fastholdes (planlovens § 1, § 11 a, stk. 1, nr. 11, vejlovens § 1) (ansvarlige myndigheder: Miljøstyrelsen, Vejdirektoratet og Energistyrelsen).

3 Kulturarv og landskab

3.1 Landskab og geologi

Det er en national interesse, at planlægningen af det åbne land er med til at sikre, at de værdifulde landskaber bevares, herunder at de åbne kyster og geologiske værdier fortsat udgør en væsentlig natur- og landskabsværdi.

Landskabet, og særligt de bevaringsværdige landskaber bør som udgangspunkt friholdes for byggeri og tekniske anlæg af hensyn til den landskabelige oplevelse. Det er også vigtigt, at der i benyttelsen af det åbne land generelt er fokus på, hvordan nye elementer udformes og placeres, så de kan bidrage til den landskabelige oplevelse.

Geologiske interesser skal afvejes i forhold til kystbeskyttelseshensyn.

Det er en national interesse, at større sammenhængende landskaber udpeges i kommuneplanen. Disse landskaber har stor betydning, idet de giver mulighed for at opleve de relativt få steder i Danmark, som ikke er påvirket af by eller tekniske anlæg. Det kan også være områder, som gør det muligt at opleve et tilstødende værdifuldt landskab, eller som med tiden kan udvikle sig til et sådant.

Det er tillige en national interesse, at de bevaringsværdige landskaber, herunder større sammenhængende landskaber, som udgangspunkt ikke må reduceres, og i givet fald kun hvis kommunen kan godtgøre, at landskabet ikke længere er beskyttelsesværdigt. I den forbindelse kan kommunen anvende den såkaldte landskabskarakteranalyse. Metoden forholder sig til landskabsværdierne ved en analyse af det naturgeografiske, generationers brug af landskabet og den visuelle oplevelse.

Nationale hensyn, som skal varetages i den kommunale planlægning

3.1.1

at kommuneplanerne indeholder retningslinjer

til sikring af bevaringsværdige landskaber, som i udgangspunktet friholder dem for byggeri og anlæg (planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 16) (ansvarlig myndighed: Miljøstyrelsen),

3.1.2

at kommuneplanerne indeholder retningslinjer til sikring af større, sammenhængende landskaber, som i udgangspunktet friholder dem for større byggerier og tekniske anlæg, der slører landskabssammenhænge, har konsekvenser for det karakteristiske og oplevelsesrige i nabolandskaberne eller forringer mulighederne for at forbedre landskaberne (planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 16) (ansvarlig myndighed: Miljøstyrelsen),

3.1.3

at bevaringsværdige landskaber, herunder større sammenhængende landskaber, som udgangspunkt ikke reduceres (planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 16) (ansvarlig myndighed: Miljøstyrelsen),

3.1.4

at kommuneplanerne indeholder retningslinjer, der bidrager til at sikre indbyrdes overgange og sammenhænge i de værdifulde geologiske områder, herunder beliggenheden af de nationale geologiske interesseområder og de nationale kystlandskaber (planlovens § 11 a, stk. 1 nr. 17) (ansvarlig myndighed: Miljøstyrelsen).

3.2 Kystnærhedszonen, turisme, friluftsliv og ferie- og fritidsanlæg

Danmarks kyster og strande er et særkende, og den frie adgang til strandene er et fælles gode. Disse værdier skal bevares, samtidig med at det gøres nemmere for borgere i de kystnære områder og for virksomheder bl.a. inden for kyst- og naturturisme at skabe vækst og jobmuligheder.

Det er en national interesse, at de åbne danske kyster bevares. I kystnærhedszonen skal offentlighedens adgang til kysten sikres og udbygges. Ferie- og fritidsanlæg skal lokaliseres efter sammenhængende turistpolitiske overvejelser og kun i forbindelse med eksisterende bysamfund eller større ferie- og fritidsbebyggelser. Der kan alene udlægges nye sommerhusområder ved lands-

plandirektiv, ligesom eksisterende sommerhusområder skal fastholdes til ferieformål.

Udviklingsområder, der udpeges via et landsplandirektiv, er områder i kystnærhedszonen, hvor der ikke er særlige landskabs-, natur- og miljøinteresser. Det er områder, hvor kommunerne ønsker større adgang til at planlægge for udvikling af kommunens byer og landsbyer samt åbne mulighed for at give tilladelse til anlæg.

Det er en national interesse, at det i kystnærhedszonen uden for udviklingsområder gælder, at landets kystområder skal søges friholdt for bebyggelse og anlæg, som ikke er afhængig af kystnærhed. Udlæg af ny byzone og etablering af anlæg inden for kystnærhedszonen uden for udviklingsområderne kræver derfor en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse. Den særlige begrundelse skal godtgøre behovet for kystnær beliggenhed, herunder i fornødent omfang belyse mulighederne for placering uden for kystnærhedszonen.

Kommunernes udpegning af udviklingsområder skal sædvanligvis ske parallelt med kommunernes udpegning af eksisterende og potentielle naturområder til Grønt Danmarkskort, således at såvel udviklingsområder som indsatsen for at sikre flere og større sammenhængende naturområder kommer til at indgå integreret i kommuneplanlægningen. Planlægning inden for udviklingsområderne skal følge reglerne i planloven om byvækst og reglerne for landzone uden for kystnærhedszonen, jf. dog særlige bestemmelser om kystnærhedszonen.

Kommunen skal i forbindelse med udpegningen af Grønt Danmarkskort overveje, hvordan friluftslivet kan styrkes. Derved styrkes fokus på, hvordan udviklingsområder og grønne frirum kan styrke rammerne for et aktivt og lokalt friluftsliv.

Nationale hensyn, som skal varetages i den kommunale planlægning

3.2.1

at kommuneplanen skal indeholde retningslinjer for arealanvendelsen i kystnærhedszonen (planlovens kapitel 2 a og § 11 a, stk. 1 nr. 20) (ansvarlig myndighed: Erhvervsstyrelsen),

3.2.2

at der i kystnærhedszonen alene kan udpeges udviklingsområder i kommuneplanen i overensstemmelse med de udviklingsområder, som er udpeget i landsplandirektiv herom (planlovens §

3, stk. 1 og stk. 2 og § 5 b, stk. 1 nr. 11) (ansvarlig myndighed: Erhvervsstyrelsen),

3.2.3

at der i kystnærhedszonen uden for udviklingsområderne kun kan inddrages nye arealer i byzone og planlægges for arealer i landzone, såfremt der er en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for kystnær lokalisering (planlovens § 5 b, stk. 1, nr. 1) (ansvarlig myndighed: Erhvervsstyrelsen),

3.2.4

at der bortset fra trafikhavne og andre overordnede infrastrukturanlæg kun i ganske særlige tilfælde kan planlægges for bebyggelse og anlæg på land, som forudsætter inddragelse af arealer på søterritoriet eller særlig kystbeskyttelse (planlovens § 5 b, stk. 1 nr. 2) (ansvarlig myndighed: Erhvervsstyrelsen),

3.2.5

at offentlighedens adgang til kysten i kystnærhedszonen, herunder udviklingsområderne, skal sikres og udbygges (planlovens § 5 b, stk. 1 nr. 5) (ansvarlig myndighed: Erhvervsstyrelsen),

3.2.6

at ferie- og fritidsanlæg skal lokaliseres efter sammenhængende turistpolitiske overvejelser og kun i forbindelse med eksisterende bysamfund eller større ferie- og fritidsbebyggelser (planlovens § 5 b, stk. 1, nr. 4) (ansvarlig myndighed: Erhvervsstyrelsen),

3.2.7

at der ikke planlægges for nye sommerhusområder i kystnærhedszonen, herunder i udviklingsområderne, og at eksisterende sommerhusområder fastholdes til ferieformål, medmindre ændringen er i overensstemmelse med et gældende landsplandirektiv (planlovens § 5 b, stk. 1 nr. 3 og § 5 b, stk. 4) (ansvarlig myndighed: Erhvervsstyrelsen),

3.2.8

at det af kommuneplanens retningslinjer skal fremgå, at arealer beliggende i Grønt Danmarkskort ikke kan indgå i kommunens udviklingsområder i kystnærhedszonen (bemærkninger til planlovsforslag, L 121, punkt 31) (ansvarlig myndighed: Erhvervsstyrelsen).

3.3 Kulturarv

Det er en national interesse, at de kulturhistoriske og bygningsmæssige bevaringsværdier med deres særlige karakter og betydning opretholdes.

Det er en national interesse, at kommunerne i deres planlægning tager hensyn til bevaringsværdierne, så disse kan opretholde deres særlige karakter og betydning og dermed fortsat sikre dem en hensigtsmæssig rolle i fremtiden, og som udgangspunkt sikre de kulturhistoriske bevaringsværdier, der afspejler forskellige dele af den samfundsmæssige udvikling som f.eks. bolig-, arbejds- og produktionsvilkår.

Det er en national interesse, at kommunerne sammen med de kulturhistoriske museer skaber et overblik over bevaringsværdier fra oldtiden til i dag og udvælger de væsentlige værdier, som skal sikres gennem udpegning i kommuneplanlægningen enten som kulturmiljøer eller som bevaringsværdige bygninger.

For de udpegede kulturmiljøer er det vigtigt, at det enkelte kulturmiljøes bevaringsværdier beskrives. Bevaringsværdige bygninger skal udpeges i kommuneplanen, så det fremgår, hvilke bygninger der er omfattet af bygningsfredningslovens beskyttelse

Kirkerne er markante kulturhistoriske kendingsmærker i landskabet, og kommunerne skal sikre indsynet til og udsynet fra kirkerne. Kommunerne skal gennem de udpegede kirkebeskyttelsesområder bidrage til at sikre, at kirkerne bevares som tydelige kendingsmærker i landskabet og respekteres i den kommunale planlægning, eksempelvis når der planlægges for vindmøller, der er synlige på lang afstand.

Det er desuden en national interesse, at de verdensarvssteder, som UNESCO har udpeget i Danmark, samt de steder, som Danmark har optaget på tentativlisten for fremtidige nomineringer til verdensarvslisten, sikres gennem bl.a. udlæg af bufferzoner i kommuneplanen, så udpegningsgrundlaget ikke krænkes eller forringes. Se tentativlisten her: slks.dk/verdensarv/tentativlisten.

Nationale hensyn, som skal varetages i den kommunale planlægning

3.3.1

at kommuneplanen indeholder retningslinjer for sikring af kulturhistoriske bevaringsværdier, her-

under beliggenheden af værdifulde kulturmiljøer, beskyttelsesområder for kirker og andre væsentlige kulturhistoriske bevaringsværdier som fredede og bevaringsværdige bygninger (planlovens § 11 a, stk. 1 nr. 15, § 11 e, og § 11 f, stk. 4, nr. 2, museumslovens kapitel 8 og 8 a, naturbeskyttelseslovens § 18 (Fortidsminder), § 19 (Kirker), bygningsfredningslovens kapitel 5 (Bevaringsværdige bygninger) (ansvarlige myndigheder: Slots- og Kulturstyrelsen samt Stiftsoverigheden),

3.3.2

at kommunernes planlægning bidrager til at sikre de verdensarvssteder, som UNESCO har udpeget i Danmark, samt de steder, som Danmark har optaget på tentativlisten så udpegningsgrundlaget ikke forringes. (planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 15, UNESCOs Verdensarvskonvention af 1972) (ansvarlig myndighed: Slots- og Kulturstyrelsen).

tiltrækker større mængder fugle. Det er væsentligt, at kommunerne i forbindelse med naturgenopretning afklarer med Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen, om det kan ske, uden at flyvesikkerheden forringes. For planlægning i nærheden af militære flyvestationer, se afsnit 4.4 Forsvaret, Hjemmeværnet og Beredskabsstyrelsen.

4 Hensyn til nationale og regionale anlæg

4.1 Flyvepladser og indflyvningszoner

Det er en national interesse, at der tages hensyn til landets flyvepladser, der er nødvendige for at varetage landsdækkende og tværkommunale funktioner.

Der må derfor ikke etableres byggeri eller anlæg, der hindrer hensigtsmæssig brug af flyvepladser eller som vil kunne bringe lufttrafikkens sikkerhed i fare. Det er derfor en national interesse, at flyvepladser og andre luftfartsanlæg indgår i kommunernes planlægning, når der planlægges for højt byggeri, anlæg, skovrejsning eller andet i nærheden af flyvepladser og andre luftanlæg såsom kommunikation- og navigationsanlæg.

Flyvepladser, der er åbne for offentligheden, er i vid udstrækning sikret via højdebegrænsende indflyvningsplaner, der sætter grænser for, hvor højt der må bygges i nærheden af flyvepladserne. Højdebegrænsningerne i indflyvningsplanerne er for en vis del servitutbelagte efter bestemmelser i luftfartsloven. Endvidere er der servitutter for områderne omkring visse luftfartsanlæg, der benyttes i forbindelse med flyvningen.

Vindmøller, master og andre "luftfartshindringer" med en totalhøjde på 100 m eller mere, som ønskes opført uden for indflyvningsplanerne til flyvepladser, skal anmeldes til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen. Godkendelse kan udstedes af Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsens efter høring af Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse og eventuelt nærliggende flyveplads, hvis projektet ikke vurderes at være til fare for flyvesikkerheden.

Flyvesikkerheden kan ligeledes trues af fugle, og der skal derfor udvises særlig opmærksomhed, når der planlægges nye anlæg, der kan tiltrække fugle. Det kan f.eks. være grusgrave, spildevandsanlæg, fødevarer- eller fiskerivirksomheder, eller udpegning af lavbundsarealer til genopretning til vådområder, idet vådområder typisk

Nationale hensyn, som skal varetages i den kommunale planlægning

4.1.1

at der planlægges under hensyntagen til luftfartsikkerheden og med henblik på anvendelighed af infrastrukturanlæg, således at der ikke planlægges i konflikt med servitutbelagte områder og med de højdebegrænsninger, der fremgår af indflyvningsplaner omkring de godkendte flyvepladser, andre luftfartsanlæg og militære flyvestationer med civil beflyvning. Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen skal have forelagt potentielle projekter for byggeri, master mv. med en højde på 25 m eller mere inden for indflyvningsplanerne, med henblik på at vurdere, om det påtænkte projekt udgør en fare for flyvesikkerheden (luftfartslovens § 65) (ansvarlig myndighed: Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen),

4.1.2

at kommunerne sikrer, at vindmøller, master og andre høje anlæg på 100 m eller derover uden for indflyvningsplanerne anmeldes til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen, der vurderer, om de påtænkte projekter udgør en fare for flyvesikkerheden. Trafik-, Bygge-, og Boligstyrelsen stiller, efter høring af Forsvaret og en evt. nærliggende flyveplads, krav om afmærkning, således at der sikres det nødvendige sikkerhedsmæssige niveau i forhold til luftfarten (luftfartslovens § 67 a) (ansvarlig myndighed: Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen),

4.1.3

at der ikke planlægges for anlæg, der kan tiltrække fugle inden for en afstand af 13 km fra de flyvepladser, der er omfattet af BL 3-16 eller certificeret, med mindre det er dokumenteret, at der ikke vil være forøget risiko for sammenstød mellem fugle og fly som følge heraf. Ved udpegning af lavbundsarealer i disse områder skal det afklares med Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen, om området kan naturgenoprettes, uden at flyvesikkerheden forringes (Kommissionens forordning (EU)

Nr. 139/2014 af 12. februar 2014 om fastsættelse af krav og administrative procedurer for flyvepladser i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 216/2008) (ansvarlig myndighed: Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen).

4.2 Trafikanlæg og andre infrastrukturanlæg

Det er en national interesse, at der sker en koordinering mellem den kommunale og den statslige transportplanlægning, og at kommuneplanlægningen udarbejdes under hensyn til den overordnede infrastruktur, herunder energiforsyningen og landets digitale infrastruktur.

For at nedbringe ressourceforbruget til og forureningen fra transport er det en national interesse, at kommuneplanlægningen sikrer overensstemmelse mellem byudviklingen og offentlige investeringer i infrastruktur og transport. Byer, hvor der sker byvækst, udpeges i kommuneplanen (bymønster) på baggrund af samlede overvejelser om udnyttelse af allerede foretagne investeringer i eksisterende infrastruktur og offentlig service samt forudsætninger om nødvendig ny infrastruktur. I den forbindelse er det en national interesse at sikre arealer og tilgængelighed til f.eks. regionale sygehuse og nationale kulturanlæg.

Der er store samfundsmæssige investeringer knyttet til infrastrukturen hos offentlige såvel som private investorer, og det er væsentligt for den overordnede planlægning, at der på kommunalt og nationalt plan er overblik over arealer udlagt i forbindelse med infrastrukturplaner, herunder energiforsyningen, og at arealreservationerne opretholdes i den kommunale planlægning. Kommuneplanen er således et værktøj for samordning af interesserne for den infrastruktur, der fastsættes som følge af sektor- og anlægslove samt politiske aftaler og for den del af infrastrukturen, der fastlægges i den kommunale planlægning.

Transporttunge virksomheder er afhængige af lokaliseringsmuligheder i erhvervsområder med god tilgængelighed til motorveje. Ved kommunal planlægning af erhvervsområder langs motorveje sikres det, at disse prioriteres til transporttunge virksomheder som transport- og logistikvirksomheder.

Generelt har Danmark en veludbygget digital infrastruktur, men der er fortsat områder af landet, hvor borgere og virksomheder ikke har adgang til de bredbåndshastigheder og den mobildækning, de ønsker. Det er en national interesse, at kommunerne arbejder for god internet- og mobildækning, og at kommuneplanlægningen er med til at sikre den forsyningsikkerhed og forsyningspligt, som loven foreskriver.

Nationale hensyn, som skal varetages i den kommunale planlægning

4.2.1

at byudviklingen sker så det understøtter de statslige investeringer i transportinfrastruktur, samt at planlægningen ikke medfører væsentlige merudgifter for staten (planlovens § 1, stk. 2, nr. 1, vejlovens § 1, § 18, § 20 m.fl.) (ansvarlige myndigheder: Banedanmark, Vejdirektoratet samt Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen),

4.2.2

at byudviklingen sker så den tager hensyn til eksisterende gastransmissionsledninger og begrænser udviklingen i et bælte på 200 m på begge sider af ledningerne, således at et acceptabelt risikoniveau ikke overskrides (lov om elforsyning, lov om naturgasforsyning, lov om energinet samt forordning om energiinfrastruktur, Cirkulære 183, af 26/11-1984) (ansvarlig myndighed: Energistyrelsen),

4.2.3

at erhvervsarealer langs motorveje prioriteres til transport- og logistikvirksomheder samt andre transporttunge virksomheder (planlovens § 1, § 11 b stk. nr. 14, vejlovens § 1) (ansvarlig myndighed: Vejdirektoratet),

4.2.4

at kommuneplanen indeholder retningslinjer for og kort over beliggenheden af trafikanlæg – herunder overordnet infrastruktur og arealreservationer efter konkrete projekterings- og anlægslove samt Fingerplan 2017 (planlovens § 1, § 11 a, stk. 1, pkt. 4, vejlovens § 1, § 18, § 20 m.fl.) (ansvarlige myndigheder: BaneDanmark, Vejdirektoratet samt Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen),

4.2.5

at der redegøres for, om lokale vejplaner og trafiktekniske tiltag vurderes at kunne få konsekvenser

for eksisterende eller planlagte overordnede vejforbindelser og trafik anlæg, og at det vurderes om kommuneplanen kan få trafikale konsekvenser, der rækker ud over kommunegrænsen (planlovens § 1, § 11 a, stk. 1, pkt. 4, vejlovens § 1, 18, 20 m.fl.) (ansvarlige myndigheder: Vejdirektoratet),

4.2.6

at kommunen i sin planlægning for nye byområder har fokus på at forebygge senere trafikale overbelastning. Planer om nye byudviklingsområder skal følges af planer for det fremtidige lokale vejnet, som vurderes konkret i forhold til de fremtidige trafikale konsekvenser og dets opkobling til det overordnede vejnet (planlovens § 1, § 11 a, stk. 1, nr. 4, vejlovens § 1, 18, 20, 48 m.fl.) (ansvarlig myndighed: Vejdirektoratet),

4.2.7

at kommunernes planlægning for arealer til støjfølsom anvendelse giver mulighed for støjafskærmning mod eksisterende og planlagte infrastrukturanlæg (planloven § 11 a, stk. 1, nr. 8, vejlovens § 1, 18, 20 m.fl.) (ansvarlig myndighed: Vejdirektoratet),

4.2.8

at kommunernes planlægning har uønsket skovrejsning i arealkorridorer for eksisterende og fremtidig infrastruktur og i arealreservationer efter konkrete projekterings- og anlægslove (planlovens § 1, vejlovens § 1, § 40, § 41) (ansvarlige myndigheder: Miljøstyrelsen og Vejdirektoratet)

4.2.9

at kommunernes planlægning for vindmøller ikke må hindre eller besværliggøre anvendelsen af de offentlige infrastrukturanlæg og ikke må begrænse anvendelsen heraf (planlovens § 1, stk. 2, nr. 1, § 11 a, stk. 1, nr. 5, vejlovens § 1, § 40, § 41, bek. 587 § 11 a, nr. 5 af 27. maj 2013) (ansvarlige myndigheder: Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen, Vejdirektoratet),

4.2.10

at sikre hensyn til gas- og eltransmissionsanlæg (herunder landdelen af ilandføringsanlæg i forbindelse med etablering af nye havvindmølleparker), og at de eksisterende arealreservationer til naturgasnettet og el-forsyningen i kommuneplanerne opretholdes (lov om naturgasforsyning, lov

om elforsyning, lov om energinet samt forordning om energiinfrastruktur og elsikkerhedsloven) (ansvarlig myndighed: Energistyrelsen),

4.2.11

at kommunen i sin planlægning tilgodeser udbygningen af digital infrastruktur herunder etablering af mobilmaster til udbygning af mobilt bredbånd og teledækning (lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester § 60 a) (ansvarlig myndighed: Energistyrelsen),

4.2.12

at kommunernes planlægning for vindmøller ikke må udgøre en fremtidig risiko for gas- og eltransmissionsanlæg og dertilhørende forsyningsikkerhed (lov om elforsyning, lov om naturgas, lov om energinet samt forordning om energiinfrastruktur og elsikkerhedsloven) (ansvarlig myndighed: Energistyrelsen),

4.2.13

at kommunernes planlægning for kabler og luftledninger tager højde for de aftalte principper og retningslinjer for kabellægning og luftledninger (Aftale om afskaffelse af PSO-afgiften af 17. november 2016) (ansvarlig myndighed: Energistyrelsen).

4.3 Anvendelse af undergrunden og dens naturforekomster

Det er en national interesse, at der kan ske efterforskning og indvinding fra undergrunden.

Den danske produktion af olie og gas bidrager væsentligt til statskassen og har været vigtig for udviklingen af den danske økonomi og opbygningen af velfærdssamfundet via skatteindtægter, eksport og overskuddet fra olie- og gassektoren.

For at efterforske og indvinde olie og gas eller andre naturforekomster omfattet af undergrundsloven – såsom geotermisk energi eller salt – skal man have en særlig tilladelse fra den danske stat, en såkaldt koncession. Med en koncession får et selskab eller en gruppe af selskaber tildelt rettigheden til at efterforske og indvinde eller lagre på et givent område i den danske undergrund.

Energistyrelsen fører tilsyn med efterforskningen og produktionen i koncessionerne og godkender planer for f.eks. udbygning af felter og udførelse af borerer.

Det er en national interesse, at der sker en hensigtsmæssig anvendelse og udnyttelse af Danmarks undergrund og de naturforekomster, der er omfattet af undergrundsloven. Sådanne interesser bør inddrages i forbindelse med kommuneplanlægningen.

Nationale hensyn, som skal varetages i den kommunale planlægning

4.3.1

at kommuneplanlægningen bør respektere, at eksisterende reservationer i medfør af undergrundsloven opretholdes, og at planlægningen tager højde for tilladelser og udbud i medfør af undergrundsloven (LBK nr. 960 af 13/09/2011) (ansvarlig myndighed: Energistyrelsen).

4.4 Forsvaret, Hjemmeværnet og Beredskabsstyrelsen

Det er en national interesse, at Danmark opretholder et forsvar, et beredskab og et hjemmeværn, og at deres operations-, trænings- og uddannelsesaktiviteter og -muligheder fastholdes og sikres, og at kommunerne derfor varetager Forsvarets, Hjemmeværnets og Beredskabsstyrelsens interesser i den kommunale planlægning og administration efter planloven, herunder landzoneadministrationen.

En række af Forsvarsministeriets underliggende myndigheders anlæg, er anlæg hvor der er behov for at kunne gennemføre støjende aktiviteter. Det er derfor en national interesse, at kommunerne tager hensyn til disse anlæg, såfremt der planlægges for støjfølsom anvendelse i nærheden af dem, således at konflikter forebygges, og så Forsvaret, Beredskabsstyrelsen og Hjemmeværnet kan opretholde operations-, trænings- og uddannelsesaktiviteter, og så fremtidige aktiviteter kan opretholdes og udvikles i takt med de samfundsmæssige interesser.

Udover ved planlægning til støjfølsom anvendelse skal kommunerne være opmærksomme på at inddrage For-

svaret, Beredskabsstyrelsen og Hjemmeværnet i forbindelse med planlægning, der kan have indflydelse på Forsvarets, Beredskabsstyrelsens og Hjemmeværnets anvendelse af sine arealer f.eks. på infrastrukturen såsom veje, kabelføring mv. Kommunerne skal desuden have fokus på Forsvarsministeriets underliggende myndigheders anlæg, når der planlægges for udpegninger af naturområder, økologiske forbindelser, lavbundsarealer, øget byggeri og byggeri i højden i nærheden.

Ovenstående er særligt relevant i forhold til kommuneplanlægningen i nærhed af øvelsespladser, skyde- og øvelseterræner, skydebaner, radarstationer og master, flyvestationer, flådestationer, kaserne, depoter og tankanlæg samt beskyttelseszoner om Forsvarets depotfaciliteter og rørledninger. Specifikt for militære flyvestationer gælder en generel højdebegrænsning på 500 fod (152 m) over havets overflade inden for et område på 14 x 20 sømil (26 x 37 km) omkring landingsbanen. Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse kan efter en konkret vurdering meddele skærpede restriktioner inden for dette område.

Nationale hensyn, som skal varetages i den kommunale planlægning

4.4.1

at der ikke planlægges for nye bebyggelser, aktiviteter eller anlæg med støjfølsom anvendelse inden for støjkonsekvensområdet omkring Forsvarets, Hjemmeværnets og Beredskabsstyrelsens skydebaner, øvelsespladser og skyde- og øvelseterræner (planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 7) (ansvarlig myndighed: Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse),

4.4.2

at der ikke omkring Militære Flyvestationer planlægges for nye bebyggelser, aktiviteter eller anlæg med støjfølsom anvendelse, der ikke overholder de vejledende grænseværdier for flystøj (planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 7) (ansvarlig myndighed: Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse),

4.4.3

at kommunerne ved planlægningen i nærheden af militære depoter skal respektere eventuelle militær sikkerhedszoner i forhold til almindelig beboelse, stærkt trafikerede veje mv. og en sikkerhedszone for følsom anvendelse for skoler, sygehuse, plejehjem o.lign. (planlovens § 11 a, stk.

1, nr. 6) (ansvarlig myndighed: Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse),

4.4.4

at udpegning af lavbundsarealer, herunder lavbundsarealer, der kan genoprettes som vådområder, samt arealer med særlige naturbeskyttelsesinteresser, økologiske forbindelser, potentielle naturområder og potentielle økologiske forbindelser (Grønt Danmarkskort) på Forsvarets, Hjemmeværnets og Beredskabsstyrelsens arealer, herunder øvelsespladser, skyde- og øvelsesterræner og skydebaner, skal være forenelig med Forsvarets, Beredskabsstyrelsens og Hjemmeværnets operations-, trænings- og uddannelsesaktiviteter og -muligheder (planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 13 og 14) (ansvarlig myndighed: Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse),

4.4.5

at der ikke på Forsvarets, Hjemmeværnets og Beredskabsstyrelsens arealer herunder øvelsespladser, skyde- og øvelsesterræner planlægges for nye veje og stier, der gennemskærer disse arealer, hvis planlægningen ikke er forenelig med, at Forsvaret, Beredskabsstyrelsen og Hjemmeværnet kan opretholde operations-, trænings- og uddannelsesaktiviteter og -muligheder (planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 4) (ansvarlig myndighed: Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse),

4.4.6

at der ved planlægning af vindmøller eller andre høje anlæg ikke planlægges i konflikt med servitutbelagte områder, med de generelle højdebegrænsninger eller med de højdebegrænsninger, der fremgår af indflyvningsplanerne omkring militære flyvestationer, herunder udlæg til byggeri og anlæg med en højde over 25 m inden for indflyvningsplanerne eller nærmere end 5 km fra Forsvarets øvelsespladser, skyde- og øvelsesterræner (planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 5) (ansvarlig myndighed: Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse),

4.4.7

at der ikke opsættes vindmøller eller anden høj bebyggelse, hvor det kan forstyrre Forsvarets radarovervågning (planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 5) (ansvarlig myndighed: Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse),

4.4.8

at der ikke planlægges for anlæg, der kan tiltrække fugle, inden for en afstand af 13 km fra militære flyvestationer og flyvevåbnets skyde- og øvelsesområder, med mindre det er dokumenteret over for Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse, at der ikke vil være forøget risiko for sammenstød mellem fugle og fly som følge heraf. Ved udpegning af lavbundsarealer i disse områder skal det afklares med Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse, om området kan naturgenoprettes, uden at flysikkerheden forringes (planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 5 og nr. 13. BL 3-16 om forholdsregler til nedsættelse af kollisionsrisikoen mellem luftfartøjer og fugle/pattedyr på flyvepladser) (ansvarlig myndighed: Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse),

4.4.9

at den kommunale planlægning tilgodeser de eksisterende sirenepositioner i det landsdækkende sirenevarslingssystem, som drives af Beredskabsstyrelsen (planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 5) (ansvarlig myndighed: Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse).

4.5 Affalds- og deponeringsanlæg samt biogasanlæg

Det er en national interesse, at der opretholdes en tilstrækkelig kapacitet til behandling og deponering af affald, og biogasanlæg skal i de kommende år bidrage til at gøre Danmark uafhængig af fossile brændstoffer såsom olie og kul.

Biogasanlæg kan ofte være vanskelige at placere, men samtidig er de helt centrale for, at affaldet kan behandles hensigtsmæssigt. Det er en national interesse, at der sikres en tilstrækkelig forbrændings- og deponeringskapacitet i kommunerne, og at det gennem kommuneplanlægningen sikres, at kapaciteten opretholdes ved ændringer eller aflysning af eksisterende udpegninger. Deponeringsanlæg skal altid placeres kystnært, dvs. hvor der er en entydig og ubrudt grundvandsstrømning fra deponeringsanlægget mod et marint vandområde. Det er et vigtigt lokaliseringsprincip under hensyntagen til anden natur og sårbare overfladevandområder for at beskytte

grundvand og forsyningen af rent drikkevand mod forurening.

Planlægning for fælles biogasanlæg er således mere relevant i nogle kommuner end i andre. I forhold til at opnå en økonomisk rentabel drift af et fælles biogasanlæg bør gylle maksimalt transporteres 10-15 km. Det kan i flere tilfælde være relevant at betragte mængden af tilgængelig gylle på tværs af kommunegrænser med henblik på at opnå en hensigtsmæssig placering af fælles biogasanlæg.

Fælles biogasanlæg skal som udgangspunkt placeres i erhvervsområder til klasse 7-industrivirksomheder, med mindre særlige forhold taler imod f.eks. infrastruktur og gyllegrundlag. Udpegningerne til biogasanlæg er positivudpegninger, der skal signalere, hvor kommunerne ud fra en samlet vurdering finder placeringer mest hensigtsmæssige og ønsker at fremme udviklingen af biogas. At der er tale om positivudpegninger betyder dog også, at der er mulighed for at opstille biogasanlæg uden for de udpegede områder.

Det er en national interesse at kommuneplanlægningen skaber rammerne for en hensigtsmæssig placering af fælles biogasanlæg i forhold til både eksisterende store husdyrbrug og områder udpeget som særligt egnede til lokalisering af store husdyrbrug. Fælles biogasanlæg kan ligge i eller som udvidelse af allerede udlagte erhvervsområder udpeget til denne type industri, hvis erhvervsområdet ligger centralt i forhold til husdyrholdenes lokalisering.

Nationale hensyn, som skal varetages i den kommunale planlægning

4.5.1

at kommuneplanen indeholder retningslinjer om og arealreservationer til forbrændingsanlæg og større affaldsbehandlings- og deponeringsanlæg, og at arealreservationerne som udgangspunkt opretholdes for at sikre tilstrækkelig kapacitet (planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 5 og nr. 6) (ansvarlige myndigheder: Miljøstyrelsen og Energistyrelsen),

4.5.2

at udpegninger til lokalisering af affaldsanlæg, herunder deponeringsanlæg, ikke må være i konflikt med de nationale landskab-, natur og miljøinteresser, herunder grundvandsinteresser (planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 5 og nr. 6) (ansvarlige myndigheder: Miljøstyrelsen og Energistyrelsen).

Kolofon

Oversigt over nationale interesser i kommuneplanlægning

Udgivet af Erhvervsstyrelsen, marts 2018

Foto Henrik Schurmann

Oversigten kan findes på www.planinfo.dk

Erhvervsstyrelsen
Langelinie Allé 17
2100 København Ø
Tlf 35 29 10 00
www.erst.dk